

Velja v Ljubljani
in po pošti:

za leto 1919 K 84.—
za leto 1920 " 48.—
za leto 1921 " 21.—
za leto 1922 " 7.—

La inženjstvo:

za leto 1919 K 25.—
za leto 1920 " 50.—
za leto 1921 " 26.—
za leto 1922 " 7.—

Jugoslavija

Plačano do

Licijalna knjižnica

Ljubljana.

narobe bre-
denarja se ni
o ekstrat.

naj pošljajo
narobe bre-
denarja se ni
o ekstrat.

Ogledi se računajo po po-
stavljenem prostoru in si-
cer i n na visok ter 45 mm
širok prostor za enkrat
40 vln, za večkrat pogost

Uredništvo je na Starom trgu števil. 19. Telefon
333. Upravišstvo je na Marijinem trgu
števil. 3. Telefon števil. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Polnletna številka velja 40 vinarjev.

Vrednjenost glede besedilov i. dr. se naj pri-
loži na odgovor dopisnic ali pisem. — Kopije
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Ljubljana, 3. junija. Ldu. priobčuje ob pol 1. uri naslednje poluradno poročilo: Naše prodiranje se razvija uspešno. Zavzeli smo št. Pavel in št. Jurij. Sovražnik se umika v neredu. Naši letalci so s strojnimi obstreljevali umikajoče se sovražne kolone, s stoječe iz pehote, topništva in avtomobilov in povzročili velike izgube. — Potrjujejo se vesti, da je pri sovražniku vsled stalnih porazov nastopila panika. Eden naših oddelkov je zajel 3 oficirje in 91 mož ter zaplenil 1 gorski top, 15 strojníc, 450 pušk ter mnogo streliva za havvice in gorske topove. — Nemci so zaprosili za premirje in poslali delegacijo 4 članov in sicer: konzula v nemškoavstrijskem zunanjem ministrstvu Maksa Hoffingerja, ritmojstra dr. Jakoba Reinleina, generalštabnega podpolkovnika Sigmunda Knava in majorja Josipa Haierja. — Ukazano je, da se ta delegacija propusti skozi naše predstraže. V najkrajšem času se bodo stavili tej delegaciji naši pogoji za ustavitev sovražnosti.

Osvobojeni Korotan.

Sinčaves, 1. junija 1919.

Bog živi Srbe! tako kličemo te dni, ko se Koroška osvaja, kajti sedaj mora spoznati tudi največji zakrknjenec, da bi brez njih ne bili nič dosegli. Politično bi bili brez Srbije samo kupa, s katero bi bila ententa tako postopala, kakor dela z Nemško Avstrijo; vojaško pa je pri nas malo in preveč pijače: Velikovec in Pliberk in po večerji dokazi. Lahko bi so nam najboljši dokazi. Lahko bi napisali deset člankov, a raje molčimo, samo toliko pripomnimo, da je kljub vsemu trpljenju vendar prav, da so Nemci uganjali svoja grozodejstva. — Prav je, da so za ameriško misijo razpisali nagrado; prav je, da so bili Francoze tako imenitno sprejeli in prav je, da so slov. Korotan opustošili, kajti sedaj jih pozna ves svet in naši zastopniki imajo dovolj dokazov. Med slovenskim življenjem bivajoči nemškutarji bodo pobegnili, njih imetje naj se zapleni in slov. Korošcem in vojakom pr. da. Vsa storjena škoda naj se preceni, Nemški Avstriji naloži in dokler je ne plača, primeren nemški del zasede. To je edino pravilno in pravično.

Celovec in Beljak pa sta do polovice iz gospodarskih ozirov za Jugoslavijo, kajti ona dva sta odvisna od južne Koroške, ne pa Koroška od njih. Brez njih bi se dvignile Borovlje in industriji, Pliberk upravno in Sinčaves gospodarsko, kajti ta bodi bodoče središče, nemčurški, 5 četrt ure od proge oddaljeni Velikovec pa naj se polnoma izolira.

Izolirajo naj se pa tudi oni gostobesedniki, ki so s svojimi prismođarjami tako daleč dovedli, da je bilo treba pol leta, predno smo dobili del tega, kar je našega, ko bi bili ob pa-

metnem postopanju že jeseni brez prelivanja dosegli.

Meseca novembra je Celovec rabil živiti in jih pričakoval ob ukorakanju srbskih vojakov, katerim bi se ne bil nihče upiral; hujskajoči ljubljanski nastopi pa so Nemce razburili, vladno cencanje je omogočilo celovško oboroženo akcijo in nesposobnost koroškega komisarjata je storila svoje. Ko je končno komisar še pobegnil, je bila položena krona na glavo zmede in budalosti, Nemcem pa dana moč, da so se nad slovenskim življenjem, ki se je bil jel za Jugoslavijo zavzemati, tako maščevali, da je nad 50 milijonov škode. Tisti gospodje, ki so jo že jeseni pod raznimi pretezami z dežele popihali in z raznimi podporami v Ljubljani in drugih varnih kotičkih Jugoslavije živeli, bodo tudi sedaj zopet skušali nastopiti, mi pa pravimo: stran z vsemi prismođaji! Dajte deželi mir in pametnih voditeljev, treznih uradnikov in hrabrih vojakov, tistim pa, ki smo vztrajali do konca in trpeli po ječah, zgubili imetje in zdravje, zaslužen odškodnino in radi bomo pozabili vse trpljenje, ki so ga zakrivali nerodni politiki in pocestni hujškači, dokler ni popravljen resen vojak, kar so drugi z jezikom in pisanjem zagrešili.

Med Nemci pa zasluži kazen za greh najbolj celovška in šentviška inteligenca ter njih glasila: »Freie Stimmen«, »Tagblatt« in »Klagenfurterica«.

Položaj na Koroškem.

Poluradno poročilo.

Ljubljana, 2. junija. Ldu. priobčuje ob 12 uri 30 minut o položaju na Koroškem naslednje poluradno poročilo: Naše čete napredujejo.

Dunajski listi o naši ofenzivi.

Glasom »Wiener Allgemeine Zeitung« so zaradi grozečega napada jugoslovanskih čet oblasti zapustile Celovec. Mesto je pred padcem.

Vtisi v dunajskem parlamentu.

Po drugih dunajskih vesteh so vzbudila katastrofalna poročila s Koroškega veliko pozornost v narodni skupščini.

Profesor Angerer je izjavil, da se bo predal Celovec brez boja. Deželna koroška vlada je izdala že predvčerajšnjim navodilo za primer evakuacije mesta in sklenila, predati mesto brez odpora.

Smatrajo za ugodneje, da zasedejo mesto srbske čete, kakor pa kranjski Slovenci.

Celovška poročila.

Graški listi priobčujejo iz Celovca naslednje situacijsko poročilo z dne 30. maja o bojih na Koroškem: V prostoru pri Labudu je sovražnik zopet prišel z napadom in potisnil naše čete na črto Lamprechtsberg, Etna vas, Šmarjeta in Kasparstein južno od Sv. Pavla. Od tu teče naša fronta nespremenjeno ob Dravi vzhodno do Podgorja in na to ob starih višinskih pozicijah. Zmeren sovražni ogenj na Velikovec, Grabštajn, Žihpolje in Zg. Dole.

Nemško poročilo iz Celovca z dne 30. maja:

Ponoči se je slišal grom topov, ki pa je proti jutru ponehal. Ker so se oblasti pripravljale, da zapuste mesto, se je velikega dela prebivalstva polastilo razburjenje. Mnogo družin je v velikih skrbih zapustilo mesto in zbežalo čez št. Vid. Jako mnogo Celovčanov je zbežalo čez Gorenje Štajersko v Gradec.

Jugoslovanske čete so dobile ojačenja.

Italija alarmira in protestira proti jugoslovanski ofenzivi na Koroškem. — Italijani branijo zasedbo Beljaka in Celovca. — Italijani zahtevajo ustavitev naše ofenzive!

Trst, 1. junija. Italijanski listi živahno komentirajo jugoslovansko vojaško akcijo na Koroškem in alarmirajo javnost proti tej akciji, češ da bi uspeh te ofenzive bil v veliko škodo za Italijo, posebno ako bi Jugoslavlani prišli v posest Beljaka in Celovca. Zato kličejo entento, naj nastopi proti tej akciji in ukrene, da se ustavi prodiranje jugoslovanskih čet.

»Giornale d' Italia« od 30. maja prinaša daljši članek, ki se tudi bavi s tem vprašanjem.

Najprej omenja, da dela Jugoslavija največje ovire gospodarskemu razvoju Italije, da hoče n. pr. uničiti italijansko lesno trgovino, ki je tako lepo cvetela v bivši habsburški monarhiji in sicer na ta način, da je odpravila vse koncesije za izkoriščanje gozdov v pokrajinah, pripadajočih sedaj Jugoslaviji, koncesije, ki so si jih Italijani pridobili s svojim delom in denarjem ter z vztrajnim bojem proti oviram in nezaupnostim bivše avstrijske vlade.

Druge težkoče pa so se pojavile v obliki prohibitivnih carin za vse italijanske produkte in s prepovedjo transita po Jugoslaviji za italijansko blago. Skratka, pravi list, da se mora Italija odločno upreti vsakemu poizkusu Jugoslovancev, da bi se polastili Beljaka in Celovca, kajti škoda, ki bi iz tega izhajala, bi

LADIMIR LEVSTIK.

103 nadaljevanje

Šišjeva repatica.

Trepetaje od neznane mrzlice, se je čudila sama sebi, kakor bi se rodila pravzaprav šele to minuto, od nog do glave preoblečena v sladko, hrepenečo in medlečo polt.

»Kaj in kakšno je tisto, kar naj bi počela s študentom?« je kovalo za senci, polneč vse živce z nezno napetostjo. »In to, da veže žensko z možkim? ... Kdaj se zgodi in česa je potreba v to ... Oh, vedeti, vedeti — spoznati enkrat!«

Peter Pohlín bi si bil lahko čestital na uspehih svoje pedagogike!

Gospa Annetta je našla hčer kakor brez pameti, šele na materinih prsih se je izlila tesnoba v tožbah in solzah. Pohlínka je okamenela, ko je razbrala zmisel otročevega jecljanja ter ji masila usta, da ne bi povedala vsega:

»Molči dete, pozabi to in ne spomni se nikdar več ... O Bog, mari ne bo konca in zares ni mere, kjer bi se ustavila kazen? Tiho, potrpi, ubožica, sirotica moja; kar stran se spravi, opolnoči poveže culo in ga pustive, da bo vsaj konec muk ...«

»Ne veš, kaj je rekel onikrat, ko si mu dejala, da pojdeš? Policija spusti za nama, da me prižene domov!«

»Le naj poizkusi; Bog mi je priča, da se zastrupim s tabo vred.«

Vida je vsa vzdrtela od prej neznane bojazni za življenje, kakor bi bila šele pravkar spoznala njegovo ceno. Toda mati je vedela naprej, da ne stori ničesar takega, ker je trpljenje in čakanje vsa njena učenost.

»Opoldne bom jaz na vrsti!« se je zgrozila zdajci sama pri sebi. »Kaj mi je storiti?«

V smrtnem strahu je napisala Križaju pisemce in ga zarotila, naj pride s kokoršimkoli vzrokom takoj po obedu, zakaj računala je, da bo moža pred drugim človekom vsaj majčkeno sram. Toda bala se je zaman; ognjenik se je bil izbljuval že davi tako temeljito, da niti grešnik Rožmarin ni izkupil zvrhane mere, kakor jo je zaslužil. H kosilu se je vrnil profesor židane volje, toliko da ne ljudomil, čuteč očitvidno samo še potrebo, zaključiti poglavje z učinkovitim govorniškim razmahom ter mu pridodati dober nauk z ozirom na svoje posebne namene. Žena in hči sta vzeli izpremembo s topim olajšanjem na znanje; gospe Annetti je bilo skoraj malce nerodno, ker ni vedela kam z vsemi vzdihli in bridkimi srčnimi očitki, s katerimi se je bila založila v svrhu objokanja svoje nesreče. Suplent je vstopil baš, ko je Pohlín poduhal črno kavo in odprl usta, da bi začel.

»Prav, da ste tukaj, mladi mož,« je izpregovoril trinog z nasenčkom ošabnega pokroviteljstva, ki je zadnji čas tolikanj predsedalo Križaju. »Slišali boste, kaj se godi na tem demokratskem svetu in kako se niti mlečnozobi smrkavci več ne zavedajo po Bogu

ustanovljenih razlik ... Napol porogljivo, napol z ogorčenim patosom je opisal Rožmarinovo grozodejstvo; študentska bedarija se je razlezla pri tem v satirično zaokrožen roman s povsem novimi, spretno razvrščenimi »dejstvi«, ki so pričevala o silni pesniški domišljiji. Slavko Rožmarin bi bil slišal tu v svoje veliko začudenje, da je ponudil Vidi roko ter ji zagrozil s samoumorom, ako ga ne usliši! Dami je sililo na smeh, toda gročnje, katere je pital stari za slehernim stavkom, so jima kmalu pregnale veselje:

»Naj se mi le drzne pogledati gal ... Oklofutal bi jo na cesti, vse zvezde bi videla ... Takšni sedemnajstletni smrkliji se spodobijo brezova šiba, ne fant; in ti, Annetta, zahvali Boga, da nisem našel nič obtežilnega zoper tebe! Ali bi ti jo prilepil na usta, c, nič se ne delaj, kakor je ne bi poznala, he-he ... In mogočno je tresel dlakasto pest pod ženskim nosom.

Suplent je sedel kakor na žerjavci ter se debelo potil od zadrege; videč, da je Pohlín premolknil in čaka primernega odziva, se je vseeno odločil za smeh.

»Ne — ampak!« je izdaval iz suhega grla. »To je bogme več ko ... ah, preneumno, hahaha ... Nu, stavim, da mu prihaja vroče, gospodu ženinu, če je že zvedel odgovor! Kako sta opravila — oprostite, da se zanimam?«

(Dálje)

bila za Italijo večja nego za Nemško Avstrijo. Je sicer res, pravi list, da pripada odločitev o končno veljavni posesti ozemlja bivše avstro-ogrske monarhije pariški konferenci, vendar je to le do gotove točke za Italijo dobro jamstvo proti jugoslovanskim spletkam.

Italijani morajo na vsak način zabraniti Jugoslovanom, da bi z Beljakom in Celovecem ustvarili *falt accompli*; kajti sicer bi bilo spricho velikih protekcij, ki jih uživajo Jugoslovani v Parizu, skoro nemogoče prisiliti jih, da zapuste zasedene točke.

Ako znači veliko škodo že dejstvo, da mora ena najglavnejših železniških prog Avstrije, in sicer južna žel. Dunaj—Gradec—Ljubljana—Trst teči čez jugoslovansko ozemlje, bi bila direktno prava katastrofa za Trst, če bi bila tudi druga železniška zveza s Trstom, in sicer transalpinska, obsojena, da se mora podvreči v Celovcu jugoslovanski kontroli, in če bi bila izpostavljena nevarnosti, da bi bila lahko odstrižena od — kakor se izraža list — naših ljubeznjivih sosedov.

Ker se torej Italija v jadranskem problemu nahaja proti celemu omrežju spletk in zavratnosti, ene nevarnejše od druge, zaključuje list s pozivom na italijanske vladne moče, da morajo imeti oči dobro odprte, ne samo da vidijo, kaj se godi na pariški konferenci, nego tudi spletkarjenje, ki se vrši na italijanski meji (Ldu).

Dolžnost dostojnosti.

Veliko razburjenje je rodil dr. Tavčarjev članek „Za kulturo in človekoljubje“, zlasti pa bodo razočarane vrste JDS. po štajerskem. Ze svoje časna Lesničarjeva notica v „Narodu“ nas je zbudila, a vedeli smo, da jo je napisal, z namenom, pririti se v ospredje, ker čuti v sebi višje zmoglosti. Zato na njegove besede nismo nič dali.

Kaj drugega je pa, ako pade čez nas načelnik JDS., ako nas ta javno sramoti in meče vse naše delo in ideale v blato. Njegov čin bi se čelo zagovarjati z nasilnostjo, s politično agonijo, pa kaj: dr. Tavčar ni bil in ni mogel biti nikdar drugačen. On ni doživel političnih preganjanj, njemu Nemec ni delal krivic, on se ni udeleževal bojev na življenje in smrt, ki smo jih vodili mi štajerski Slovenci leta in leta in v katerih smo izgubljali vsled nasprotnikove brezobzirnosti, krutosti, krivic, zahrbtnosti, premoči in vladnih podpor vedno več na ozemlju, v katerih je utonilo tisoče naših ljudi in v kojih smo mi žrtvovali svoj mir, svoje ime in srečo.

Dr. Tavčar vsega tega ni opazil, on se je priduševal po gorenskih hostah, ali se pa za kratek čas prekal v obč. posvetovalnici s Pammerjem, da je bil koj nato zopet njegov najboljši prijatelj. Mi tukaj ob meji smo pa z grozo gledali, kako se narodnostna meja pomiče vedno bolj proti jugu, kako izginjajo vasi, kraji, mesta v nemški povodnji, kako zado-

bivajo celi okraji nemško obliče, med tem ko naš glavar dr. Tavčar vihti sulico proti dr. Sušteršiču in nas poriva s svojim glasilom k nesrečnemu strankarskemu boju. Njemu je to neslo in njegovemu častihlepju in radi tega ni niti odklanjal zveze s smrtnim našim sovražnikom, postal je ljublj. župan, mi tu ob meji smo pa ječali in umirali.

Ko je napačil dan svobode in vstajenja, je bila naša prva misel, da moramo tudi v istini postati gospodarji na svojih tleh. Solastnine in sosesi na naši zemlji ne trpimo. Z nasiljem in prevaro nam je bila zemlja oropana in povrnjena nam mora biti! Mi ne terjamo odškodnine za tisoče gmotnih in moralnih krivic, kakor store to na pr. Francozi v Alzaciji Loreni za svoje rojake. Zahtevamo pa, da se povrne narodu, kar mu je bilo ugrabljeno. Mi hočemo in to iz ozirov na državne in narodne interese, da zadobe vsi ponemčeni kraji in okraji svoj stari narodni značaj. To pa je mogoče le tedaj, ako se znebimo nemških priseljencev, katerih ne bomo mogli nikdar slovenizirati. Z njimi morajo pa tudi domači hujšaki, v kolikor so za nas izgubljeni.

Ako bi šlo po dr. Tavčarjevem receptu, bi ostalo nešteto občinskih in okrajnih zastopov, uradov, vsa industrija in velik del trgovine in obrti v nemških rokah. In vse to ne bo mirovalo, nemške ekspanzivne težnje bodo odslej, bolj kot preje, naperjene proti jugu in naše bodo zanesljivo oporo v tukajšnjih Nemcih. Ti bodo gledali, da se okrepijo po številu in moči in kadar bo Nemčija, ki se seveda ne odreče svojim „pravici“ do naše zemlje, jaka dovolj, da udari na nas, ji bodo naši Nemci najboljši pomagači. Ali naj mi z dr. T. podpiramo ta stremiljenja, ali naj delamo v svojo sramoto?

Dr. Tavčar naj uganja diktaturo v odboru Narodne tiskarne, v stranki je pa ne bo. Skrajni čas je, da vržemo tega starega despota z mesta, kamor ne spada in kjer stori narodu več škode kot koristi. In zadnji čas je, da si stranka, če hoče obstati, pridobi svoje glasilo, ki ne bo odvisno od mogotcev dr. T. baže!

Prislaš JDS.

Dr. Ž. L.

Hands off, Italija!

(Konec.)

Slovenski narod živel je stoletja v nemških verigah. Nemci so kaj drugega kakor Italijani, s svojimi vojaškimi lastnostmi so nas zavojevali in prevladali bi nas bili, nas krotke Slovane, da niso ostali v svojem srcu barbari, kakoršni so prišli v Evropo. Šele lekcija, ki so jo dobili v sedanjih svetovni vojni, jih bo naučila, da mogoče postanejo spodobna rasa. Vsekakor so nam bili doslej izredno opasni ter so nas z uspehom uničevali. In niti Nemci nas niso mogli ugonobiti. Pa naj bi nas Italijani?

Slovenski narod dozda ni imel prilike udeleževati se mednarodne politike. Kako tudi? Ukovanemu v težke germanske verige upravljali so zunanjo službo različni avstrijski grofi, baroni in drugi tepci. Vzlic temu pa je narod pokazal veliko diplomatsko nadarjenost in sicer v tem, da je imel obilo prijateljev na svetu. Občevanje z Rusi, Francozi, Angleži, Amerikanci in Japonci mu je bilo seveda strogo prepovedano in le od tod sledi vse nepoznanje našega rodu pri teh narodih. Vse to pa, kar smo dozda zamudili, moramo nemudoma in podvojeno nadomestiti.

Jedino-le nepoznanje našega rodu je vzrok, da morejo plemeniti narodi, kakor sedanje velesile: Francozi, Angleži, Amerikanci in Japonci se sploh sprijazniti z gorostasno mislijo, da bi se del našega naroda amputoval na ljubo in domišljeno korist — italijanski rasi, kaj, da bi naz omenjeni narodi le nekoliko poznali, odklonili bi a priori vsa podobno nečuvnost, nevredno vsemu njihovu mišljenju in čustvovanju.

Vsa čast našim delegatom v Parizu! Vemo, da so rodoljubi od nog do glave, vsi so storili več kakor svojo dolžnost. Toda narod z uspehom ni, ne more biti in ne bo nikdar zadovoljen! Baš vsled tega nastaja za nas doma preostale državljane nujna potreba, da takoj revidujemo svojo zunanjo politiko, in brez odloga storimo v soprazumu z našo centralno vlado nove in neodložljive korake. Smo Slovenci, kolikor pa nas je Slovencev, toliko nas je Jugoslovanov, baš toliko pa tudi Slavjanov sploh. Kakor Čehi, čutimo se zajedno in od nekaj Slavjani in to, odkar se sploh zavedamo, da smo na svetu. Vsi smo bili in smo prepričani pripadniki Vseslavjanstva, ker vemo, da je slavjanski rod poklican in bo z elementarno silo na stopil na svetu — ne kot rod barbarov, marveč kot nositelj nove kulture, ki bo osrečila vse človeštvo. Vse naše mišljenje in delovanje uravnava se po teh temeljnih naziranjih.

Trenotno nam je sevé zelo v škodo, da je iz svetovne politike popolnoma izločena velika slavjanska Rusija. Da bi bila i ona — v kakoršni koli obliki — zastopana na svetovni pozornici v Parizu — kaj mislite rojaki? — ali bi se drznili v tem slučaju italijanski imperijalizem tako nastopati proti nam? In kaj bi rekli Francozi v tem slučaju svojim latinskimi bratom? Danes, dá, smo za Francoze — s častnimi izjemami — očitno kvantitativno negligeable, svaj tak utis mora dobiti človek po vesteh iz Pariza. Vsi pa očitno pozabljajo pri tem, da smo mi sicer mala, vendar pa čila vejica na slavjanskem drevesu, ki stoji sicer trenutno polomljeno, je pa tako trdno zasidrano v matuški zemlji, da bo v kratkem zopet zazelenelo, zacvetelo, se košatilo, mirisalo in senčilo mnogo lepega sveta.

Kakor že omenjeno, ne moremo biti z uspehom naše delegacije v Parizu zadovoljni. Dokler je še čas in smatramo, da je to slučajno —

moramo nje delovanje takoj dopolniti z delom pri nas doma. Prva naloga bodi, da celemu svetu razode nemo, da z nameravano rešitvijo jugoslovanskega problema na naših italijanskih mejah nikdar ne bomo zadovoljni. Nikdar, ker nam je nemogoče, ne zapustimo in pod nikakimi pogoji ne izročimo trajno italijanskemu imperijalizmu naših najznejših rojakov Tolmincev, Goricanov, Kraševcev, Tržanov, Istranov in Dalmatincev, zadnja vas v tem sedaj nesrečnem ozemlju nam je baš tako draga kakor kraljestvo. Vse to je treba glasno raztolmačiti celemu svetu, dopovedati je vsem, da je kaj takega popolnoma nemogoče. Slovenski in hrvaški rod, ki živi v tem od Italijanov zasedenem ozemlju, je pristna slavjanska rasa ter se ne bo dala — kakor je danes probujena, že celo ne — nikdar asimilovati z Italijani. Ako bi tega italijanski narod ne hotel razumeti, dopovedali mu bodo drugi, mu dobro želeči zavezniki — dali mu odškodnino drugje — le pomislimo, koliko je prostih nemških kolonij itd. in ga tako rešili trajne opasnosti od strani globoko razjarjenih Slavjanov, ki bi italijanskega podjarmljenja dolgo ne trpeli.

Ker je uspeh naše delegacije ničeven in ni v stanu preprečiti nameravane vivisekcije našega naroda, moramo doma aktivno poseči v zunanjo politiko in tu bi bilo na mestu:

Zasigurati si v vsih ententnih državah — po mogočnosti tu ti v Italiji — nekaj uplivaega časopisja, kamor bi se v zgoraj omenjenem smislu pisalo.

Seznantli zaveznike z našo literaturo, zlasti z onimi deli naših pesnikov, iz kojih je jasno razvidno naše odločno slovansko prepričanje in čustvovanje.

Take literature imamo — čast in hvala našim divnim pevcem — dovolj, treba jo je le preložiti v tuje jezike.

Ni treba dokazovati, da se v literaturi zrcali duša dotičnega naroda. Tako tudi v naši, iz nje bodo sedaj svetovni sodniki spoznali, da nismo morda kaki Albanci ali njim podobni divjaki, nego pristna in čila slovanska vejica.

Pred menoj leži „Veli Jože“, prekrasni poem v prozi našega divnega strskega slavulja Vladimirja Nazorja, izdan od „Slovenske Matice“. Kdor temeljito pozna to krasno pesnilev, vé, da je v njej vse izraženo, kar misli naš narod o italijanskem podjarmljenju! Iz celega, naravnost klasičnega umotvora doni Ti, kakor en krik:

Nikdar več ne bo Jugoslovan italijanski suženj! Ta lepa pesnilev, ki je zajedno glasen memento proti alkoholizmu — našemu glavnemu defektu — je tako izborna, da bi jo priporočal sploh kot obvezno v višje razrede vsake narodne šole. Priporočalo bi se jo — v zgoraj navedenem smislu — preložiti v tuje jezike, predvsem v angleški jezik in jo v svrhu naše obrambe in jugoslovanske propagande odposlati na državne stroške vsem vplivnim politikom zavezniških

Kritika!

Pribiti je treba enkrat za vselej: ljubljanska kritika je procvitu in razvoju našega gledališča škodljiva. Škodljiva, ker ni strokovna, ker ni resnična in ne vzgojna. Da ni strokovna, najboljši dokaz: Manon ni za naš oder. Je nemoralne vsebine, tako kritika „Slovenca“. Da so Bajaci šmira, kritika „Naroda“. Je padlo doslej kakemu kritiku na misel, da bi zapisal: imeli smo že svoje pevce, ki so bili mnogo boljši, ki so daleč prekašali zmoglosti in vrline letošnjih igralcev. Kdor pa je bral n. pr. kritike v „Slovencu“, ve, da je bila kritika o Levvarju vedno rezervirane smeri, ve, da je bila kritika Levvarju nenaklonjena. Je pa bral kdo v kaki kritiki, da je Zathay pod vsako kritiko, za naš oder neporaben? Kot s Čermakom, je bilo še z drugimi pevci in pevkami. Vedno: manjkalo je sočnosti glasu, manjkalo je igre, sicer pa prav dobro. Da je pa to dvoje glavnina prva zahteva

do pevca, tega nam kritika ni povedala. V ilustracijo šo to: Ko so igrali Špansko muho, se je kritik R. najboljšje zabaval. Drugi dan: Španska muha je nadkolensko in podratno kolebanje. Na travniku bi se sama pasla. Neumnosti se kritiki, ki imajo plešaste glave in imajo nazore, menda ne bodo smejali.

Kritika ni vzgojna. Je dobila rezija doslej kako inicijativo od strani ljubljanskih kritikov? Kvečjem nasvet: naj lučko na levi malo bolj na desno obrne. — To je bilo pa menda tudi vse. Morda še to: da je dopadla kritiku cerkvena vrh goré.

Da je kritika taka: ker jo pišejo ljudje, ki maše svoje izdatke z dohodki, katere jima nese pisanje ocen. Zato: Ker smatrajo to za nekaj postranski zaslužek. Postransko podkolensko kolebanje pa se natika vsakomur na zobe. Pa še na nekaj so kritiki pozabili: Zakaj je pela doslej Pirkova le enkrat, dasi je kot primadona angažirana! Zakaj še ni pela

Othalova ni enkrat, dasi je kot koloraturka angažirana. To bi spadalo tudi v kritiko. Spadalo posebno takrat, kadar piše o Thalerjevi. In veste zakaj ne pišejo o tem. Ker se boje očitka: hočejo gledališče ubiti. Da se pa tega očitka boje, je vzrok ta, ker bi človek po dosedanjih kritikah v resnici lahko to sumil. Ker niso v dosedanjih kritikah tega očitka ovrgli z dokazi, da jim je procvit gledališča: summum.

Le eno dobro imajo ti naši kritiki: podčrtajo vedno, da je to njih subjektivno mnenje, kar napišejo. Vsakdo pa je lahko drugačnih nazorov. To je bilo doslej. „Večerni list“ pa je v resnici senzacionelen. Vedno kaj novega. Tudi v kritiki. A. P. je napisal v pondeljek kritiko, a ne več po subjektivni, marveč po objektivni razsoji. S tem stopa kritika ljubljanska v novo fazo, in nadebudni Marij Kogoj je s svojim: meni se zdi, padel v staro šaro. Subjektivni razsoji se ne da oporekati. Zavrtni pa je

treba objektivno razsojo. Ker je nerresnična, ker ima tendenco onemogočiti Rumplo. Dvojna mera: so bile kritike, ki so povdarjale, da se od enega samega nastopa ne more presoditi pevca. Puščala je kritika vedno misli in upu prasto pot, da ni bil pevec disponiran. Ko pa je nastopil Rumpel prvič v nedeljo, je bila prva naloga A. P., da je lopnil po njem. Kritika je tendenciozna: ubiti je hotela z enim krepkim mahom Rumplo, domačina. Da bi pa ta udar zalegel, zato naenkrat: objektivna razsoja. Ker pa je Rumpel naš človek, zato so najbrže zopet kake nam lastne zakulisne intrige, osebna zavidanja in nasprotja, ki skušajo spodriniti iz opere, relativno vzeto, še najbolje, ker je — naše.

Kadar bodo kritiki ljudje, ki znajo res objektivno soditi, takrat bo kritika gledališču v korist, narodu v čast. To pa bo šele takrat, kadar bo kritik nekaj vedel in par bukev preštudiral.

X. J.

držav, zlasti še v Anglijo, Ameriko in Japonsko. Iz nje naj zavezniški narodi sprevidijo, da je taka rešitev naših mej, kakoršna se nam sedaj obeta iz Pariza, ne samo skrajno žaljiva za celi naš rod, nego tudi popolnoma nemogoča, ker bi povzročila novo vojno. S strahom bo čital to povest tudi kaki Italijan in upajmo, tudi z uspehom: premislili si bodo, nakopati si na glavo tako opasnega nasprotnika in sklenili bodo, raje živeti z nami v miru, skupno z nami trgovati v prid celemu človečanstvu.

Preložba naj bi se poklonila največjemu protektorju našega in vseh zatiranih malih narodov: velikemu in plemenitemu filozofu predsedniku Wilsonu, njemu bi se izročila v krasotni izdaji.

"Slovenska Matica" bo gotovo pripravljena vse potrebno oskrbeti, da se misel izvrši. Prepričan sem, da bo dal k prelozbi potrebno dovoljenje ženijali pevec, takisto za izborne in pretresujoče-účinkovite ilustracije naš slikar Šantelj, klišeji so sigurno še na razpolago. Plačilo gotovo prevzame radevolje v imenu celega naroda naša vlada. Istotako sem prepričan, da bo knjiga dosegla svoj uspeh, najmanj v tem oziru, da se bo pred celim svetom dokumentovala naša odločna volja, italijanskemu, drzno nameravanemu podjarmljenju se nikdar ukloniti.

Dogodki v Prekmurju.

Priklopitev Prekmurja k Nemški Avstriji?

(Izvirno poročilo.)

Radgona, 31. maja 1919.

Po semkaj došlih vesteh je bila včeraj ob 13. uri v Murski Soboti na slovesen način proklamirana priklopitev slovenskega Prekmurja k Nem. Avstriji. Meja se je takoj odprla in se izvažajo že danes velike množine živil iz Prekmurja proti Gradcu. Ta drzen političen manever je povzročil znani advokat dr. Obal v Murski Soboti. Zatrjuje se, da so boljševiski sovjeti v Prekmurju odstopili in so prevzeli upravo meščanski krogi, na čelu jim dr. Obal. Zadnji čas je, da Jugoslavija prekriža nemške mahinacije in zasede Prekmurje.

Avstrijski oficirji vdrl v Prekmurje. Ogrska sovjetska vlada odstavljena.

Budimpešta, 31. maja. (ČTU) Ogrska vlada je poslala nemško-avstr. državnemu tajniku Bauerju noto, v kateri pravi: Ravno kar smo prejeli brzojavno poročilo, da so protirevolucionarji z avstrijskimi častniki na čelu vdrl v Prekmurje in proglasili sovjetsko ogrsko vlado za odstavljeno. Ukrenili smo, kar je treba. Kaj namerava Nemška Avstrija storiti proti tem častnikom? (LDU)

Pod italijanskim jarmom.

Italijanski vojni minister v Postojni.

pi Iz Postojne nam poročajo: Te dni je bil tu italijanski vojni minister, general Caviglia. Nadzoroval je italij. vojaštvo. Njegovo potovanje v zasedenem ozemlju je v zvezi z nameravano demobilizacijo, ki naj bi se izvršila v mesecu juniju.

Žalostne razmere v Trzinu na Primorskem.

pi Ljubljana, 2. junija. Iz za demarkacijske črte nam poročajo: Italijanska vlada stoji na stališču, da ne more pomagati od vojne opustošenim krajem, dokler ni izvršena definitivna aneksija Primorja. Zato se ponekod silno žalostne razmere. Ne samo v slovenskih krajih, ampak tudi v čisto "furlanskem" Trzinu vlada velika pomanjkanje stavbenega materiala. Kar so popravile avstrijske oblasti, to razpada, ker zasebniki ne zmorejo popravila na lastno roko, italijanska vlada pa noče. V Trzinu je sedaj 3500 pre-

bivalcev, ki nimajo ne zdravil in ne zdravnika, dasiravno je polno bolnikov. Tudi živeža primanjkuje, čeprav je Trzin v redni železniški zvezi z Italijo in s Trstom. Ljudstvo je obupano in neprikrto zabavlja čez svoje "odrešitelje".

Mirovna konferenca.

Mirovna pogodba z Nemško-Avstrijo.

Iz Lyona javljajo brezlično: V soboto popoldne so se v ministrstvu za zunanje stvari zbrali k tajni seji oficijelni delegati vseh držav, ki so bile v vojnem stanju z Avstrijo, kakor tudi onih, ki so nastale po razsulu iz stare avstro-ogrske monarhije. Načrt predmirovne konference, določen za Avstrijo, bo izročen avstrijskim delegatom v ponedeljek ali v sredo.

"Temps" piše o sedanjih oblikah mirovnih pogojev: Po informacijah, dobljenih z raznih strani, kaže mirovna pogodba v svoji sedanji sestavi mnogo vrzeli. Osmo poglavje, ki se nanaša na odškodnino, še ni urejeno. Tudi poglavje, ki govori o mejah z Italijo, je označeno le s pripombo! pridržano poznejši ugotovitvi.

Kar se tiče Predarlske, kjer se pred kratkim prebivalstvo v ljudskem glasovanju izrazilo za priklopitev k Svici, omejena predmirovna pogodba, da je to glasovanje brezpomembno in da ostane ta deželica združena z Avstrijo, ter bo morala prevzeti iste obveznosti, kakor druge avstrijske dežele. Meje Čehoslovaške bodo določene po posebni, mešani komisiji. "Petit Journal" javlja: Včeraj je bilo zastopnikom vseh interesiranih držav prečitano besedilo mirovne pogodbe, ki bo izročena avstrijskim delegatom. Danes se vrši tajna seja, na kateri bodo vse interesirane države priobčile svoje pripombe in pomisleke. (Po LDU.)

Italijanske pritožbe.

Iz Curiha javljajo: Italijanski publicist Rastignac se v rimski "Tribuni" pritožuje, da ravno alijanci z Italijo ne samo formalno, temveč tudi dejanski in namenoma kot s sovražnikom. Istotako kakor Nemčiji grozijo tudi Italiji, ker ji prelijo z istradanjem. (LDU.)

Poziv nemške vlade na Nemce.

Brezlični brzojav raznaša poziv nemške vlade Nemcem na vzhodu, v katerim pravi med drugim nastopno: Nemški protipredlogi v Parizu so bili izročeni. Zavzemajo se z vsem povdankom in resnostjo za ohranitev nemških zemlja na vzhodu in dokazujejo, da se od Nemčije ne smejo odtrgati niti Gorenja Šlezija niti Zapadna Pruska, niti Gdansk niti Memel; da med nemške dežele vrinjeni poljski koridor Vzhodne Pruske ne sme uničiti. Nemci na vzhodu! Čuvajte državo smrtne nevarnosti z mirom in disciplino! Ako bodo naši sedanji protipredlogi zavrnjeni, bo ukrepala državna vlada tako, kakor je potrebno za državo, nemštvo in življenje vsega naroda. (Po LDU.)

Politični pregled.

p Narodno predstavništvo. V sobotni plenarni seji narodnega predstavništva je bilo zaključeno prvo čitanje predloge glede podaljšanja proračunskega provizorija za junij, julij in avgust. Zakonski načrt je bil sprejet s 142 glasovi brez glasov socialstov.

p Pismo iz Ljubljane. "Narodna Politika" priobčuje iz Ljubljane dopis, kjer trdi med drugim, da so se slovenski liberalci ločili v starine in mladine. Vodja mladine je dr. Gregor Žerjav, starine pa vodita dr. Tavčar in dr. Triller. Starini imajo v rokah "Slovenski Narod", dočim se mladini tajno zbirajo okoli "Jugoslavije". Opozarjamo uredništvo "Slovenca", ki ima naj v svojem interesu ne troši več takih tendencioznih laži med hrvatskimi klerikalci. Gospodom okoli "Slovenca" nekaj preseda, pa menda še sami ne vedo kaj!

p Tudi argumenti. Iz Belgrada poročajo, da zahtevajo gotovi gospodje deželni zbor v Sloveniji z motivacijo, da bi se potem politične razmere v Sloveniji "boljše" konsolidirale. Brez deželnega zbora baje ljudstvo nima zaupanja do vlade in države. Pika.

p Protinemška liga v Turinu je sklenila na svojem zborovanju sledeče resolucije: Italija se mora osvoboditi nemške kulture. Rešiti se mora oblasti nemškega kapitala in industrije, ki se hoče uveljaviti tudi v politiki. Z vsemi močmi je treba podpirati razvijanje italijanske industrije in spraviti italijanske produkte v inozemstvo. Pomoč Italijanom v inozemstvu, da morejo propagirati italijanske interese.

p Čehoslovaške čete pod poveljstvom francoskega generala. Ker je Italija odpoklicala generala Piccione, dosedanjega poveljnika čehoslovaških čet, je prevzel povelje francoski general Mitterhausen, ki je že prispel s svojim štabom k četam na Slovaškem.

p Ustavne pravice predsednika Čeh.-slov. republike. Praga, 31. junija. ČTU) Predsednik Masaryk je potrdil zakon, s katerim dobi predsednik republike postavopravno pravico, imenovati in odpuščati ministre. (LDU.)

Pokrajinske vesti.

kr Iz Kočevja. Ob polomu na Koroškem je našim Kočevarjem zopet vzrastel greben. Vojaškemu vpoklicu se je številno Kočevarjev odzvalo s tem, da so pobegnili proti Reki, na demarkacijsko črto, s katero kočevski Volksrat vzdržuje baje stalne stike. Tam so jih vzprejeli Italijani in kot se sliši, prepeljali na nemško Koroško fronto. Faktični vodja kočevskega Volksrata, ki navzlic razpustu od strani okrajnega glavarstva, dejansko še vedno posluje, je tukajšnji advokat dr. Hans Arko, sin renegata iz Ribnice in zet znanega pangermana in vodje na premogokopu Ernst Stöckla. Ta Volksrat ima v vsaki kočevski vasi svoje zapupnike in funkcionarje, ki zapeljujejo sicer trezno kočevsko kmetstvo prebivalstvo. Značilno je, da se zamudni kočevski odpoklicanci oglašajo pred odhodom pri dr. Hansu Arku, ki jim daje primerna navodila. Opozarjamo vojaško oblast na vojake kočevskega rodu na naši fronti in pa na one na koroško-nemški fronti! Za 12. maj je raznesel očitno Volksrat po Kočevskem, da pridejo tega dne Italijani, da jih odrešijo pod jugoslovani oziroma, da zasedejo premogokop. Na ta dogodek so se pripravljali že več dni popreje in čule so se že groznje, — vsi Slovenci da bodo bežali nagi iz Kočevskega, le štirje ne; ti da še zato ne bodo imeli časa. Ker pa imamo Slovenci za slučaj kake rabuke vse drugačne namene kot pa beg, smo si za vsak slučaj za tiste dneve naredili gotov program, ki bi bil znane proizvoditelje eventualne rabuke in večne hujskače jako neprijetno iznenadil. — Sedaj so se zopet nekoliko pomirili; tolažijo se s tem, da njih koroški bratci naše ljudi na Koroškem pobijajo kot zajce; neki emigrant je te dni prinesel vest, da se pri tem zlasti odlikuje Arnošt Cham, bivši sodnik v Kočevju, pozneje na Koroškem, v Ljubljani in na Gorenjskem dobro znani renegat. Za slučaj, da pade v naše roke, opozarjamo nanj vojaško oblast. Nemško-avstrijcev in hujskačev kar mrgoli po mestu. Mirno prihajajo in odhajajo ter razburjajo z neverjetnimi novicami histerično kočevsko kri. Glavarstvo, ki pod umnim in energičnim vodstvom dr. Fr. Ogrina izbornu posluje, si ni znalo drugače pomagati, kot da je par glavnim hujskačem, ki ne spadajo v Jugoslavijo, dalo rok za odhod. Poverjeništvu za notranje zadeve seveda ni imelo nujnejšega posla, kot da je to še veliko premilo odredbo glavarstva razveljavilo in hujskači se mirno izprehajajo po Kočevju, posmehujejo glavarstvu in ščujejo na tihem dalje. Z naredbo vlade so bili vsi Narodni sveti v Sloveniji prekinjeni; ko je navzlic temu kočevski Volksrat sklical nekako konstituanto, vso s

frankfurtaricami ovenčano, je glavarstvo jako milo postopalo, ko je samo glavne tri sklicatelje kaznovalo po 100 kron globe, udeležnikov pa prav nič. Kaj čuda, da se Kočevjarji še bolj malo brigajo za naredbe okrajnega glavarstva — občina Koprivnik n. pr. ni hotela izročiti gerentu — Kočevarju! — občinskega urada ter je uprizorila proti Slovincem in Jugoslovijci cel poboj in upor, tako da je moralo poseči številno orožništvo vmes. V dveh, treh krajih so vpoklicanci orožništvo dejansko napadli, tako da je bilo primorano rabiti orožje. V Planini (Stockendorf) je bila cela bitka med obema strankama. Spectator.

kr Čebelarški tečaj. Kmetijska šola na Grmu priredi dne 11. in 22. junija t. l. dvodnevni čebelarški tečaj s sledečim sporedom: Življenje in oskrbovanje čebel, Sovražniki in bolezn. čebel. Roji. Vzgoja matic. Čebelarške potrebščine. Tečaj se prične 11. junija t. l. ob 2. uri popoldne.

kr Čebelarški shodi. Na binokstni ponedeljek 9. junija t. l. bo čebelarški shod in ustanovitev čebelarške podružnice v Trebnjem in sicer ob pol 8. uri dopoldne. Ravno taka shoda bosta v nedeljo dne 15. junija in sicer v Kostanjevici ob 8. uri dopoldne, na Raki pa ob 3. uri popoldne. Povsod se bo shod vršil v šolskem posloju. Čebelarji, ki vam je mar za napredek čebelarstva, udeležite se teh shodov v obilnem številu.

kr Živinski semnji zopet dovoljeni. Prihodnji živinski semnji bodo: 2. junija v Novem mestu, 10. junija v Žužemberku in 13. junija v Trebnjem. Obeta se mnogo kupcev; živinorejci, priženite torej dovolj živine.

kr Knjigovodstveni tečaj. Kmetijska šola na Grmu priredi dne 10. in 11. in 12. junija t. l. tridnevni knjigovodski tečaj s sledečim sporedom: Pomen knjigovodstva. Inventura početkom in koncem leta, tekoče knjigovodstvo, račun čistega dohodka in naznanilo za dohodninski davek. Tečaj se prične dne 10. junija t. l. ob 2. uri popoldne. Kdor se želi udeležiti enega izmed teh tečajev, naj se prihlasi do 3. junija t. l. pri ravnateljstvu državne kmetijske šole na Grmu, pošta Novo mesto. Revnejšim da ravnateljstvo brezplačno prenočišče na razpolago.

kr Litijsko učiteljsko društvo ima svoj občni zbor z običajnim dnevnim redom v četrtek, 5. junija ob pol 15. uri v Litiji. Po tolikem času si bomo imeli marsikaj povedati, zato pa pričakujemo z gotovostjo polnoštevilne udeležbe. — Odbor.

kr Belokranjsko učiteljsko društvo vabi svoje člane na občno zborovanje, ki se vrši 7. junija 1919 v Črnomlju ob 14. uri. — L. Mikolič, predsednik.

kr Ptuj. Nedavno je očrnil nekdo, ki je interesiran na tobačni trafikli nemčurja Šošteriča v St. Vidu pri Ptuj, g. nadkomisarja fin. straže Mir. Fišerja in mu očital pomankanje narodnega ponosa. Vse to je zlobna laž. G. Fišer je bil vedno naroden in zaveden Slovenec. V avstrijskih uradnih krogih je bil zaznamovan z opazko "Ist ein Panславist". Tržaški "Piccolo" je priobčeval proti njemu pogoste napade radi njegove narodne zavednosti. Leta 1914. je preprečil g. Fišer na Krku nameravano intervencijo škofa Mahniča.

kr Strašen zločin se je izvršil v Podložih pod Ptujsko Goro dne 30. maja okrog 22. ure. Navadni kmečki fant, star komaj 18 let, je kot orodje zlobne že okrog 50 let stare ženske umoril približno toliko starega posestnika Andreja Merzidovška. Na hujskala je izprijenega mladeniča, da ga je ubil. Kot plačilo mu je obljubila 600 K in svojo hčer.

kr Rogatec. Nadzornika graščinskih posestev si usojamo vprašati, če mu je znano pod kakšno postavko so se oziroma se še zapisujejo stvari, ki jih je dajalo grašč. ravnateljstvo svojim ljubljenskom gotovo zastoj. Posebno je bil srečen v tem oziru načelnik železnice, kojega soproga oziroma dekla je vlekle natlačeni jerbas naj-

različnejših stvari skoraj vsaki dan iz graščine. O onih orgijah, ki so se odigravale cele noči do zadnjega časa, niti ne govorim. Kako se je tukaj popivalo in jedlo, to presega že vse mere, med tem ko je revež zastoj prosil za kako pomoč. Aranžer teh stvari je bil vedno ravnatelj in nikoli ni manjkalo pri teh gratis lumpanjah našega slavnega načelnika, ki je vsakega k njemu na obisk došlega Nemca privedel k tem mastnim zabavam. Kako pridno sta ta dva pomagala graditi nemški most do Adrije, o tem bi se dalo mogoč zanimivega napisati. Koliko smeti sta ona semkaj navlekla, ki se še sedaj, čeravno bi se že davno bila morala tja gor za Špilje pomesti, tukaj nahaja in se le čudim, da se to tukaj trpi. Smrtni greh je ta skrajna popustljivost. Zahtevati bo treba — pa prav odločno, da se že ozačje enkrat očisti. Na delo torej gosp. nadzornik Brišnik, dajte očistiti plevel, ki raste na graščinskih tleh. Vzglej si vzemite pri nadzorniku v Slov. Bistrici, to imenujem eneržijo. Tudi prihajajoči načelnik bo imel čez glavo dela, da bi le izpolnil pa prav hitro svojo dolžnost. Tu se nekdo postavlja za bivše Nemce meneč, da jih ne gre napadati ter v isti sapi predbaciva pobiranje za koroške begunce. To je sramota, naj bo vsaj tiho če jih tako obožuje — sicer bomo pa še spregovorili prav čedne stvari, kako se je srečnega počutil pri litru vina v družbi svojih ljubljenskih, dokler ga le ti niso pod kap postavili. T.

kr Ustanovitev „Čitalnice“ v Rogoški Slatini. V četrtek na vnebohod se je vršil ustanovni občni zbor „Čitalnice za Slatino in okolico“. Prostorna veranda hotela „Pošte“ je bila polna domačinov in gostov iz okolice. Posetili so nas tudi naši sosede iz Rogatec in pevski zbor iz Celja. Zbrane goste je pozdravil v imenu pripravljalnega odbora g. nadpoštar Fabiani, ki je kratko očrtal namen novega društva. Nato so se prečitala pravila. Oglasilo se je nad 100 članov, med temi 6 ustanovnikov po 200 K. Po končanih formalnostih je društveni tajnik g. Zemljič v krepkih besedah povedal nekaj misli o tem, da bo naša dolžnost zbrati okoli sebe predvsem one priproste ljudi, na katere so gledali doslej tuji kot na „manj vredno maso“ in da bo „Čitalnica“ šele tedaj imela svoj pomen, če bo zbrala v sebi najširše kroge. Njegovemu temperamentnemu govoru je sledilo navdušeno ploskanje. Pevci so zapeli „Lepo našo domovino“, ki se je prvič pela v prostorih, kjer so se prej šopirili tuji. Nato je pozdravil zborovalce dr. Lah, ki je opozarjal na važnost „Čitalnice“ v tem kraju, kjer ljudstvo še ni spoznalo vsega pomena naše nove svobode. Naša letoviška bodo odprta vsem, postregli bomo gostom, toda čutijo naj vsi, da so na jugoslovanski zemlji. Zato naj bi se ob sezoni v „Čitalnici“ zbirali slovanski gostje, pozimi pa naj služi v izobrazbo ljudstvu. Nato se je g. Pibernik zahvalil pripravljalnemu odboru za izvršeno delo, g. dr. Hrašovec je pozdravil novo društvo v imenu Celjanov. Pevski zbor je nato zapel nekaj lepih pesmi — tako je ta prva večja slovenska prireditev v Slatini prav lepo uspela. Le krepko naprej!

kr Slovenska Bistrica. Slove-njebistriško učiteljsko društvo ima svoje izletno zborovanje v četrtek, dne 5. junija t. l., ob 10. uri predpoldne v prostorih narodne šole v Sp. Polskavi. Na dnevnem redu bodo pogovori, tihoči se stanovskis zadev in predavanje. Govoril bo profesor gosp. Iv. Favaj o socialnih teorijah. Z ozirom na navedeni vzpored pričakuje polnoštevilne udeležbe članov odbor. Tovariši in tovarišice iz bližnjih sosednjih okrajev bodo kot gostje dobrodošli!

kr Na Gorjancih bo na bin-koštni pondeljek pri Sv. Miklavžu ob 10. uri služba božja. Prijatelji planin, pridite v velikem številu!

kr Jurklošter. Poštnemu ravna-teljstvu v Ljubljani v znanje! Kaj kor-ristijo vsi inserati za „prvo drž. po-sojilo“? V Jurkloštru pri Laškem je

podpisovanje istega skrajno težko. Do celjske banke je nekoliko predaleč, domači pošti je pa težko zaupati, ko je doživela posestnica Helena Vrečko nekaj nad vse čudnega. Meseca dec. l. 1917 je vložila imenovana za 7. voj. posojilo znesek 2000 kron. Čakala je do letošnje spomladi, torej en in četrt leta zamanj tozadevne knjižice. Nazadnje jo je pa vendar minila volja in dosegla jo z grožnjami, kar preje ni-kakor ni šlo; vrnil se ji je namreč ves denar z obrestmi vred. Jurklošter-čani se pa menijo, da ni prišla do-tična svota iz Dunaja in tudi ne iz Ljubljane, temveč jo je baje posodil celjski nemški ključavničar F. G. Vpraša se: Kakšni poštno čekovni promet je pa to, da se ne prejme toliko časa knjižice — potem pa pa dobi denar nazaj? In to je v Jurkloštru baje že drugi slučaj. Prva, katero je tudi ena-ka usoda doletela, je bila že N. Zor-kotva, sestra graščinskega hišnika. Tudi ž njo se je postopalo približno na enaki način — a le s to razliko, da je sprejela imenovana namesto obresti, že predno se ji je vrnil denar, nekaj metrov navadnega blaga. Kaj pa reče k vsemu temu poštno ravnateljstvo v Ljubljani? Ali bo ono trpelo v Jugoslaviji enako poslovanje pri poštne ček. uradu — kot je bilo v Jurkloštru do sedaj?

kr Izdajanje vozovnic v posta-jici Bitinje. Pričenši s 1. junijem t. l. se izdajajo vozovnice na postajici Bi-tinje proge Trbiž (Planica) — Ljub-ljana gl. kl., a le po civilni tarifi. Prtljago se odpravlja potem dopla-čila v vlaku.

Dnevne vesti.

dn Tako je treba! Splitski trgovec s papirjem, Milisich, je imel v svoji trgovini sliko avstrijskega krvnika Franceta Jožefa. Ko je to zve-dela policija, je prišel komisar in za-plenil sliko. Milisich je v preiskavi radi veleizdaje.

dn Proti nedeljskemu počitku v brivnicah. Iz Osijeka javljajo, da je mestni zastop prosil osrednjo vlado, da se odpravi nedeljski počitek za brivnice.

dn Zgraditev modernih kaz-nilnic. Minister za pravosodje je izdelal načrt za zgraditev modernih kaznilnic, kakoršne obstoje na Angleškem in Francoskem. V teh zavodih se bodo obsojenci navajali k delu in učili raznih obrtov. To bi bile torej nekake poboljševalnice. Nameravajo se ustanoviti 4 taki zavodi.

dn Označitev dopisov in vlog na deželno vlado v Ljubljani. Pred-sedništvo deželne vlade se v zadnjem času vedno bolj obremenjuje z vlo-gami in dopisi, ki ne spadajo v nje-govo področje, ampak v delokrog raz-ličnih poverjeništev in oddelkov de-želne vlade. Ne glede na zamudno delo, ki ga povzroča prebiranje in od-biranje takih dopisov predsedstveni pisarni, se tudi v stvarnem oziru oško-dujejo koristi, ki jih zastopa dopis ali vloga s tem, da dospejo še le čez več časa na svoj pravi naslov. Zato naj se odslej naslovijo vsi dopisi in vloge, ki spadajo v področje kakaga poverjenišstva ali kakaga oddelka de-želne vlade, ne samo v dopisu, ampak tudi na kuverti na dotično poverje-nišstvo ali oddel. — Naslov: „Deželni vladi za Slovenijo v Ljubljani“ naj se kot preslepšeno popolnoma opusti; v poštah pridejo le sledeči naslovi: A) Predsedništvo deželne vlade za Slovenijo. Predsedništvu deželne vlade naj se pošiljajo vse zadeve zunanje-političnega ali državno-policijskega zna-čaja, potem vse zadeve, ki utegnejo zanimati hkrati več poverjenštev ali oddelkov deželne vlade, nadalje za-deve, ki se tičejo nacionalizacije pre-moženja. — B) Poverjenišstva pri de-želni vladi so ta le: 1. za notranje zadeve, 2. za bogočastje in nauk, 3. za pravosodje, 4. za socialno skrb, 5. za javna dela, 6. za železnice in promet, 7. za finance, 8. za agrarno reformo. Kadar bi pri teh poverjeniš-tev prišla v poštah predsedništvna stvar, naj se vloga še posebe naslovi na predsedništvo dotičnega poverje-

ništva. — C) Oddelki deželne vlade so: 1. Oddelek za narodno brambo, 2. Oddelek za kmetijsvo z odsekom za veterinarne zadeve in oddelkom za gozdarstvo, 3. Oddelek za zdravstvo, 4. Oddelek za trgovino in obrt, 5. Od-delek za premog, 6. Odsek ministr-stva za prehrano in obnovo zemlje v Ljubljani. — D) Komisije in uradi pri deželni vladi so: 1. Državna ko-misija za preživljanje (pri poverjeniš-tvu za socialno skrb), 2. Komisija za začasno vodstvo in likvidacijo kranjske deželne uprave (naslednjica kranjskega deželnega odbora), 3. Gospodarska komisija deželne vlade za stvarno de-mobilizacijo, 4. Komisija za terjatve proti bivšemu erarju, 5. Osrednji urad vseh montanističnih obratov za Slove-nijo, 6. Centralne uprave za trgovski promet z inozemstvom v Belgradu podružnica v Ljubljani, 7. Gradbeno ravnateljstvo, 8. Pisarna za okupirano ozemlje. (Pod 1. do 8. navedene ko-misije oziroma uradi so vsi v Ljub-ljani.) 9. Komisija za likvidacijo šta-jerske deželne uprave v Celju (nasled-njica štajerskega odbora). Nikakor ne gre, več vlog na različna poverjenišstva ali oddelke ali celo na komisije de-želne vlade kuvertirati skupaj in od-poslati na „deželno vlado“, ker so ta poverjenišstva in ti oddelki v Ljubljani v raznih poslopih, krajeno vsaksebi oddaljenih, in ker povzroča razpošil-janje teh vlog, kakor že zgoraj ome-njeno, mnogo zamude časa.

dn Pozor goriški vrtnarji - be-gunci! Belgrajska vlada je sklenila, da razdeli v okolici Novega Sada (Srem) in Belgrada zemljo goriškim vrtnarjem. Osobito zemlja okoli No-vega Sada je jako ugodna za vrtnar-stvo. Nekdanja budimpeštanska vlada je tu posebno pospeševala koloniza-cijo bolgarskih vrtnarjev. Zemlja je bogata.

dn Novi šolski tečaj na pod-kovski šoli slov. kmet. družbe v Ljub-ljani, se prične dne 1. julija 1919. Kdor želi vstopiti, naj vloži do 15 ju-nija t. l. prošnjo za sprejem, ki naj ji priloži: 1. krstni list, 2. domovinski list, 3. zadnje šolsko spričevalo, 4. uč-no spričevalo, 5. nprstveno spriče-valo. Sinovi siromašnih starišev, ki hočejo prositi za podporo, naj pred-lože tudi ubožni list.

dn Spoznajmo Koroško — naše Kosovo! Zavedajmo se svojih pravic do Koroškega — zibelke slovenstva! Vse premalo še poznamo Koroško in baš prav je došla knjiga „Koroško“, ki jo je izdala pisarna za zasedeno ozemlje. Knjigi je pridejan večbarven zemljevid Koroške. Cena knjigi in zemljevidu 4 K. Opozarjamo tudi na brošuro s slikami „Poglavje o stari slovenski demokraciji“, ki kaže, da smo bili Slovenci že od nekdaj de-mokratičen narod, ki si je na Gospo-svetovskem polju sam velil svoje kneze. Brošura stane 2 K. Razširjajte ti dve knjigi med vojake in med ljudstvo. Vsakdo bi naj poznal našo Koroško! Knjigi se dobivata u upravništvu „Jugoslovije“ v Ljubljani in pri njenih podružnicah v Mariboru, Celju, Ptuj in Novem mestu ter po vseh knjigarnah.

dn Najiskrenejše pozdrave po-šiljamo vsim znancem in znankam iz osvobojene Koroške. Joško Peterel, Kastelic Anton, Anžič Martin, Prašni-kar Franc, Rozman Janko, Lukanec Miha, Oven Josip, Strle Jože, vsi od slov. pl. polka, 12 strojica.

Ljubljanske vesti.

1 Iz nemško-koroškega vjet-nišstva se je povrnil kapetan Rudolf Badiura, poveljnik kr. alpinske čete.

1 Notarski izpit. V soboto je pred tukajšnjim višjim deželnim so-diščem napravil notarski izpit pred-sednik „Društva slovenskih notarskih kandidatov“ in agilni narodni delavec, not. kand. g. Anton Koder iz Ljub-ljane. Čestitamo!

1 Slavni „Naprej“ zagovarja stanovanjsko budo nemškega stotnika, ki ima sam za se na razpolago štiri sobe. Rodbine železničarjev-beguncev se morajo gnesti in stiskati v živinskih vagonih na glavnem kolodvoru. Ker je „Naprej“ zgovoren zagovornik so-

cijalne pravičnosti, ga begunci pro-simo, da izposluje pri socialnem skrbstvu naselitev v teh sobah. — Begunci železničarji.

1 Italijanska predrznost ali ne-previdnost. V soboto ob 19. uri je šel na tratorju v Franciškanski ulici, nasproti kavarne Union, Ivan Kobalt. Kar pridirja avtomobil z italijanskimi častniki in zavije tako nerodno, da je zavozil na trator in povozil Kobalta. Poškodoval ga je lahko ter mu strgal obleko. Kdo mu bo plačal škodo? Zadnji čas postajajo Italijani v Ljub-ljani zelo predrzni ter očitno iščejo konfliktov. Prosimo vse, ohranite hladni kri ter se ne dajte zapeljati k nepre-vidnostim. Vsak slučaj predrznosti ali „neprevidnosti“ teh izzivačev pa naz-nanite policiji in vojaški oblasti, ki bo poskrbela, da postopanje teh ljudi pri-merno osvetli v Rimu in v — Parizu.

1 Proti zakotni prostituciji. Množe se odločni protesti proti za-kotni prostituciji, ki se je pričela zlasti bujno razvijati na raznih „plesnih zabavah“. Resni zdravniški krogi s strahom konstatirajo, da so se v zadnjih mesecih zelo razpasle razne spolne bolezni.

1 Tihotapci in verižniki. Preko demarkacijske črte v zasedeno ozemlje sta hotela Miha Lampe in Franc Menart iz Logatca tihotapiti velike množice tobaka, ki so ga zaplenili. Splošno je znano, da nekatere trafike prodajajo tobak tem tihotapcem v veliki množini proti višjim cenam. — Matiji Lenuzzi iz Broda ob Kolpi so zaplenili več sto zavirkov tobaka za pipo v vred-nosti 400 kron.

1 Verižniško in tihotapsko gnezdo. „Kolizej“ — ona mrka, temna kasarna na Marije Terezije cesti je pravopracvato zavetišče raznim ve-rižnim navijalskim elementom. V so-boto na vse zgodaj jutraj so resno vstopili trije policijski agentje v sta-novanje, v sobo št. 65. — Preiskali so temeljito stanovanje podnajemnice, sedemindvajsetletne elegantne gospo-dične — nemške — Marije Kolb, Tirolke iz Halla. — Ta gospodična se je marljivo bavila z veriženjem in tihotapstvom tobaka v Nemško Av-strijo. Veriženje jej je donášalo lepe tisočake. Znala pa je tudi na rafiniran način varati obmejne kontrolne or-gane. Najela je tovarišico, ki je v se-litvenem vlaku fingirala bolnico in je ležala na blazinah, napolnjenih s to-bakom. Nepričakovana, nenadna pre-iskava je imela lep uspeh. Našli so 30 kg cigaretnega finega tobaka in 10.000 kron denarja. Tobak in denar je policija zaplenila; Marijo Kolb pa je poslala na deželno sodišče, kjer ima priliko premišljevat o usodi lahkega verižništva.

1 Samostojna kmečka stranka. Sklicatelj so za včeraj sklicali pri „Novem Svetu“ v Ljubljani shod jugoslovanskih kmetov, katerega se je jako številno udeležila ljubljanska oko-lica. Program zborovanju je bil zelo dolg in obširen, obsegal je sedamnajst točk. Sklenili so voditi posebno agrar-no politiko in braniti interese posest-nikov. Razni govorniki so zelo ostro nastopali proti sedanjemu načrtu agrar-ne reforme. Na shodu je govoril tudi zelo značilno Gustav Pirč, ravnatelj kmetijske družbe. Ustanovila se je samostojna kmečka stranka, izvo-rjeno je bilo strankino načelstvo in sicer za predsednika, posestnik g. Ja-kob Kušar iz Notranje Gorice. Natač-neje poročilo priobčimo jutri.

1 Pravoslavna služba božija obdrža se u nedelju 9. juna u 9 sati u evangeličkoj crkvi „Marija Terezija“ cesta.

1 Svi pravoslavni, koji žive u Ljubljani i najbližjoj okolini, neka se izvole što pre prijaviti svojom točnom adresom Milošu Katiću, Linhartova ulica 28 radi osnivanja opštstva u Ljubljani.

1 Na ljubljanski realci so na hodniku v 1. nadstropju na levo, prav lepe slike oziroma fotografije, ki pred-stavljajo pristno slovenske pokrajine, imajo pa v poučilo gledalca nemške krajevne označbe.

1 I. splošno društvo jugoslo-vanskih vpokojenecv v Ljubljani

vabi vse svoje člane na važen društveni shod, ki bo v sredo, dne 4. junija 1919 ob 15. uri v Novi ul. 4. — Vstop dovoljen le z društveno izkaznico, kdor jo še nima in tisi, ki pristopijo k društvu kot člani do shoda, dobe izkaznice pred shodom. Pridite vsi, da se prepričate o društvenem delovanju za splošno korist vpokojencev. V slučaju slabega vremena bo shod preložen na dan lepega vremena, ravno tam in ob isti uri. — Načelstvo.

I Društvo tehnikov v Ljubljani ima odborovo sejo v sredo, dne 4. junija t. l. ob 20. uri zvečer.

I Subskripcija 4% državnih bonov. Pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in njenih podružnicah je bilo do inkl. 30. t. m. subskribiranih od 896 strank K 12.915.500 — 4% državnih bonov. Opozorjamo interese, da se bodo z ozirom na končano subskripcijo upoštevale le one prijave, ki bodo odposlane po pošti najpozneje 3. junija t. l.

I Služba hišnika. Na ljubljanskem gradu se sprejme takoj hišnik, ki bi opravljal poleg drugih del, tudi krave proti dobri plači in prostem stanovanju. Oženjeni z majhno družino imajo prednost. Oglasiti se je v gospodarskem uradu mestnega magistrata ob uradnih urah.

I Tatvina tobaka. Trafikantu Jakobu Severju, na Krakovskem naspisu št. 10, je bilo ukradenih 250 zavojčkov hercegovinskega tobaka. Škoda 675 kro.

I 300 K in eno srebrno veržico v baršunasti torbici je izgubila revna vdova, begunka mati 3-eh nepreskrbljenih otrok, katere mož je v vojni padel. Pošten najditelj se vljudno naproša, da blagovoli najdeno proti plačilu oddati na policiji.

Kulturni pregled.

ki **Jugoslovanska žena za narodno svobodo.** Izdala Pisarna za zasedeno ozemlje. Založila Zvezna tiskarna v Ljubljani. Vsebina: Uvodna beseda. Vida Primorska: Jugoslovanska žena svobodni ženi. Dr. Angela Piskernikova: Za slovensko Kosovo polje. Dr. Zdenka Smrekarjeva: Za naše pravo. Alojzija Stebijeja: Proti imperialističnemu nasilstvu. Resolucija jugoslovanskega žensstva v Belgradu, Zagrebu, v Ljubljani in v drugih krajih. Knjižica je jako čedna, tiskana na lepem papirju in stane K 2.—. Dobi se v upravnistvu „Jugoslavije“ v Ljubljani in njenih podružnicah Mariboru, Celju, Ptuj in Novemestu, kakor tudi v vseh knjigarnah.

ki **Habsburgovci, žalostne slike iz naše preteklosti.** Pod tem naslovom je ravnokar izšla knjižica, ki opisuje zločinsko delovanje Habsburgovcev od njihovega začetka kot klativitezov in obcestnih roparjev do konca, ko se je zdrobila njihova moč, ki je bila zgrajena na tiranstvu v prah. Habsburgovci so bili največji sovražniki Slovanov ter so prelili cele reke slovanske krvi, bodisi na moriščih, bodisi v vojskah. Vsebina knjižice je zanimiva ter jo priporočamo našim čitateljem. Stane 1 K 20 v, s poštnino 1 K 50 v ter se dobi v upravnistvu „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica št. 6 kakor tudi po vseh knjigarnah.

ki **Koncert celjskega pevskega društva** dne 24. maja t. l. Bil je zopet večer neskaljenega glasbenega užitka, kakor je v navadi pri koncertih tega društva. Po številu je bil ta koncert sedmi v teku enega leta. To število predmi dovolj, da je bilo društvo izredno marljivo. Da širša javnost ni dovolj seznanjena z delovanjem CPD, je pač iskati vzroka v tem, da je težko dobiti v Celju stalnega poročevalca za kulturno-umetniško stroko. Zbor šteje okrog 60 do 70 pevcev mešanega zbora, polovica odpade na moški zbor. Na koncertih so prišli skoraj vsi odličnejši slov. skladatelji do besede. Program zadnjega koncerta, ki se je vršil v prid koroškemu beguncem, je bil ustvarjen z ozirom na trenutni položaj: pretežna večina koroške narodne pesmi in kot zaključek II. šopek srbskih narodnih pesmij od St.

Mokranjca v čast srbskim častnikom in moštvu, ki je tudi posetilo koncert. Sodelovala sta dva umetnika iz Celja, g. Beno Serajnik (violina) in g. Mirko Gruden (klavir). Program, ki je to pot vseboval večinoma narodne pesmi, harmonizirano po O. Devu in Lj. Zepiču, je navduševal občinstvo od točke do točke. Zbor je zvočen in sočen, odlikuje ga fino dinamično niansiranje in čistost vokalizacije. Opažati je viden napredek od koncerta do koncerta, posebno veljaj to moškemu zboru, ki je še pri prvih koncertih zaostajal za mešanim zborom, pač v prvi vrsti plod neumornega, priljubljenega petovodje g. Cirila Pregelja. Njegova pot gre naprej in kvišku. Kabinetna točka sporeda je bil II. šopek srbske nar. pesmi, ki se je moral ponoviti, dokaz, da prava umetnost postane pri vsakem narodu popularna. Med odmori sta prijetno izpolnila program g. Serajnik in g. Gruden. Proizvajala sta Sonatino v G-dur op. 100 od Dvořaka. Izredne lepote tega dela sta oba proizvajalca odkrivala z finim okusom in neoporečno tehniko. Obžalovati je le, da klavir zbog svoje masivnosti ni podpiral igralca, ampak oviral. Kdaj bomo v Celju tako srečni, da bomo imeli res koncertni instrument. Pač pa je prišla izborna vijolina g. Serajnika do popolne veljave. Po Andante iz D-dur godalnega kvarteta od Čajkovskega in Kuwawiwaku od Wienawskija je moral g. Serajnik vsled prisrčnega odobravanja dodati še srednji stavek iz nekega Bierotovega vijolinskega koncerta. Dvorana je bila nabito polna, dokaz, kako je društvo postalo priljubljeno. Ker je bil tudi gmotni uspeh koncerta lep, je koncert dosegel svoj plemenit namen na najlepši način.

P. St.

ki **Proslava Lisinskega.** Iz Zagreba javljajo: Hrvatski narod se pripravlja k proslavi 100 letnice rojstva veikega hrvatskega komponista Vatroslava Lisinskega. Proslava se vrši meseca julija. Konstituiral se je poseben odbor, da sestavi obsežen in enoten slavnostni program.

Razna poročila.

Italijani proti Grkom.

r Ženeva, 2. junija. (Pos. por.) Italijansko vojaštvo, ki se je izkrcalo 14. maja v Smirni, da po nalogu najvišjega vojnega sveta skupno z ostalimi zavezniki varuje prebivalstvo pred turškim nasiljem, je uprizorilo v mestu gonjo proti grškim vojakom, s katerimi simpatizirajo domačini. Francoska in angleška vojaška oblast je zahtevala od italijanske, da se preišče cela zadeva in se sporoči najvišjemu vojnemu svetu v Pariz.

Nemška zarota v Tridentu.

r Bern, 2. junija. (Pos. por.) Nemci v Tridentu so se pripravljali na resen odpor proti italijanski okupaciji. Začeli so že javno propagando za samostojno tridentinsko republiko. Italijanske okupacijske oblasti so prišle na sled tej nemški klerikalni zaroti in jo s silo zatirale. Mnogo Nemcev je zaprtih.

Uradniška stavka v Italiji.

r Bern, 2. junija. (Pos. por.) Stavka industrijskega uradništva v Genovi se je razširila po vsej gornji Italiji. Vše se pogajanja med zastopniki velike industrije in uradništva. Pri dosedanjih pogajanjih so dosegli uradniki že precej koncesij.

Gospodarstvo.

g **Prepoved svobodne trgovine.** Zagreb, 31. maja. (Izv. por.) „Jutarnji list“ javlja iz Beograda, da merodajni faterji mislijo na prepoved svobodne trgovine, ki je doživela popolni fiasko, a zemljanu preti pogibelj gladu. Minister za prehrano dr. Korošec je izjavil, da je primoran predlagati ministrskemu svetu, da se uvede omejitev v trgovini in prometu, kakor je bila popreje.

g **Cene tobaku** v Italiji so znatno zvišali.

g **Bankovci za 25 in 200 K.** Zagreb, 31. maja. (Izv. por.) Uradni list objavlja banovo naredbo, katere zabranjuje uvoz bankovcev po 25 in 200 kron Avstroogrške banke na Hrvatsko in niso v prometu priznani.

g **Pomanjkanje soli v Bosni.** V Bosni vlada silno pomanjkanje soli, katero je najbolj drastično osvetlil posl. Aca Bogdanović, poudarjajoč, da je ljudstvo došlo na neko zborovanje radikalcev v Banjiluki z vrečami za sol v dobri veri, da se bo na tem zborovanju delila sol.

g **Poverjenistvo za promet** je bilo z včerajšnjim dnevom razpuščeno. Ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani je od 1. julija naprej podrejeno naravnost ministrstvu saobračaja v Beogradu.

g **Komisarijat ministrstva saobračaja v Ljubljani.** Za nadziranje privatnih železnic v Sloveniji, zlasti južne železnice in za nadziranje avtomobilnega prometa je v Ljubljani ustanovljen „Komisarijat ministrstva saobračaja“. — Za komisarja je imenovan dosedanj poverjenik g. Peter Ramovh.

g **Prvo zunanje posojilo naše države.** Posojilo v znesku ene milijarde. Beograd 31. maja. V dvajsetem členu zakonske predloge o proračunu za kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev za leto 1919-20, ki je predložen narodnem predstavništvu, se pooblašča finančni minister, da more skleniti z inozemstvom pogodbo zaradi ene milijarde kredita v svrhu prehrane in finančnih potreb države. To bi bilo prvo zunanje posojilo kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev. (LDU.)

g **Davek na vino in žganje.** Zagrebški „Jutarnji list“ javlja iz Beograda, da predloži finančni minister splošni zakon glede davka na vino in žganje za vse ozemlje države.

g **Izvoz surovin iz Jugoslavije prepovedan.** Iz Beograda javljajo, da je vlada izdala naredbo, s katero se zabranjuje izvoz vseh surovin. Doselej je bil izvoz dovoljen; a izkazalo se je, da je bil izvoz velikih množin surovin v znatno škodo državi.

g **30 milijonov dinarov za obnovev in prehrano.** Iz Beograda javljajo, da zahteva minister za prehrano in obnovev opustošenih pokrajin trideset milijonov dinarov za pomoč pokrajinam, ki so trpele vsled vojne in za izboljšanje prehrane.

g **Ameriški petrolej.** Iz Amerike so prispele na Reko prve velike pošiljave petroleja za Jugoslavijo. Za Hrvatsko je določenih 14 000 sodov.

g **Ameriški jekleni trust.** „Times“ javljajo iz Haaga, da je jekleni trust poparil jugoslovanskemu pomoznemu fondu v Ameriki 20.000 šterlingov.

g **Skupščina zadružnih organizacij** kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev se vrši 14. junija v Beogradu. Poročal bo tudi g. Avramović o pomoči angleških poljedelcev našim gospodarjem. Avramović se je te dni vrnil z mednarodnega zadružnega kongresa v Londonu.

g **Izvoz vina.** Vinogradniki zahtevajo, da se dovoli izvažanje vina. Doma vendar ne moremo popiti vsega pridelka in pridelovalci rabijo denar, tedaj ne morejo držati vina doma v kletih.

g **Pomoč malim trgovcem.** — Francoska vlada je izdelala zakonski načrt, po katerem se določi 100 mil. frankov za posojila malim trgovcem, industrijem, obrtnikom, ki se vrnejo iz vojne in nimajo sredstev za nabavo surovin in robe.

g **Vpisovanje in zaznamovanje denarnih vlog, deležev, vrednostnih papirjev itd. v Čeko-slovaški.** Čeko-slovaška vlada je z naredbo št. 110 z dne 4. marca odredila vpisovanje denarnih vlog, članskih in društvenih deležev, z navedbo št. 126 z dne 12. marca t. l. pa vpisovanje in zaznamovanje vrednostnih papirjev. Po prvi naredbi se morajo do 10. maja 1919 vse vloge, zaloge, deleži itd. pri denarnih zavodih, družbah,

društvih, zadrugah itd. Prijave morajo podati fizične in pravne osebe, ki imajo svoj obrat ali podružnico v republiki. Za prijavo se plača 1/2 % evidenčne pristojbine. Glasom naredbe št. 126 se morajo vpisati in zaznamovati vsi vrednostni papirji vsake vrste in kuponi teh. Izvzeta so avstro-ogr. vojna posojila in blagajniške nakaznice avstr-ogr. banke. Vpisovanje je obvezno za vse fizične in pravne osebe, ki se nahajajo v roku vpisovanja na ozemlju čeko-slovaške republike.

Vojaška živina za kmete. Vojaška poveljstva so dobila nalog, da dajo kmetovalcem na razpolago živino, katere neobhodno ne potrebujejo. Vsak kmet mora prehranjevati izposojeno živino in vojake ter plačati vladi dnevno en dinar odškodnine.

Pomanjkanje vagonov. Deželna vlada za Hrvatsko baje poroča ministru saobračaja, da primanjkuje vagonov in se bo ustavil uvoz premoga iz Trbovelj, Hrastnika itd. Gospodje na Hrvatskem, spravite v red promet pri vas, stirajte korumpirane madžarone, prevzemajte redno natovorjene vagone s premogom, saj jih stoji po tisoč vagonov naloženih na naših progah, pa bomo v kratkem imeli dovolj vagonov na razpolago.

Zadnje vesti.

Narodna vstaja v Istri.

Reka, 1. junija. (Izv. por.) Prebivalci poreške okolice so se uprli italijanskemu nasilju. Več tisoč moških, oboroženih s sekirami in kosami, je odšlo v Poreč s treh strani, da se maščujejo nad gospodo, ki je poklicala v Istro „odrešitelje“. Celo dopoldne so iskali uporniki v mestu škofa Pederzollija, župana Ravasinija in trgovca Goluzzija, ki so največji sovražniki Jugoslovanov. Italijanski karabinjeri so odnesli pete. Popoldne so se uporniki razšli. Italijanske oblasti so pozvale na pomoč vojaštvo.

Drobiž v zasedenem ozemlju — prepovedan.

LDU. Milan, 1. junija. (Brez-žično.) Iz Rima se poroča: Vrhovno poveljništvo je prepovedalo v vsem zasedenem ozemlju rabo železnega, bakrenega ali nikljevega drobiža.

Ljuti boji med Čehoslovaki in Madžari.

Praga, 31. maja. (ČTU.) Na Slovaškem napadajo Madžari z velikimi silami. Naše čete drže Parkany in gričevje med Ipolom in Ostrogonom. Izpraznili smo Lučenc. (Ldu.)

Praga, 1. junija. (ČTU.) Severovzhodno od Miškolca so Madžari napadli z veliko ljutostjo. Ne nekaterih mesih so napredovali ter dobili nekaj ozemlja, toda morali so izprazniti Parkany-Hano. (Ldu.)

Italijanski dementi.

Dunaj, 1. junija. (ČTU.) Italijanska komisija za izvedbo premirja izjavlja, da je vest o dobavljanju kakršnegasibodi blaga madžarski vladi svetov po Italijanih neresnična. (LDU.)

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Naše podružnice.

Uljudno naznanjamo, da se nahajajo naše podružnice:

V Celju, upravnik g. Janko Bovha, v Ptuj, upravnik g. Josip Gaiser, v Mariboru, uprav. g. Gustav Striša, v Novem mestu, upr. g. Josip Junc, ki so upravičeni sprejemati naročnino in oglase za nas.

Upravnistvo „Jugoslavije“
v Ljubljani.

Zahtevajte „Jugoslavijo“ po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah!

Prodaja se:

Dobra jabolčnica (tukla) se prodaja in kupuje v vsaki množini pri Josipu Sorku na Bregu pri Ptiju.

Prodajam takoj 1 par čisto novih gorskih čevljev št. 42 ali 43 po primerni nizki ceni. — G. Srebot, Prečna ul. št. 4/1 nadstropje.

Radi odpotovanja se takoj prodaja: 2 velike omare za obleko, 1 miza, 1 veliko ogledalo, 1 divan in en par gorskih čevljev št. 42. v Ljubljani št. 8/1. nadst. oziroma pod „Sarajevo“ na upravništvu „Jugoslavije“.

Puška (Manlicher-Schöner) in Zeissov daljnogled se prodaja ali pa zamenja za ribiško orodje. Ogleda se lahko pri gosp. Sevdiku v Ljubljani.

Prodaja se dober bencinov motor, 5 HP sedaj še stoječ. Vpraša se pri Ivanu Rebeku, ključavničarski mojster, Celje. 679

Prodaja se dobra maudolina. Naslov v upravništvu tega lista. 678

Prodaja se posestvo z živino, orodjem in pohištvo vred. Posestvo je obdelano. Leži v Dragatušu pri Črnomlju. Natančneje se poizve na binkoštno praznike v Dragatušu, pri Črnomlju. Kati Ovesec-Derjan Dragatuš 39.

Naprodaj je večja muožina vezilnega gumija za trte (sadje). — Povpraša se pri Franciški Piller, Hotel Friedl.

Lepa birmanska darila. Nikelnaste in srebrne ure z verižicami, uhani, zavratne verižice srebrne in zlate z obeski nudi Fr. Čuden Sin, nasproti glavne pošte v Ljubljani. 459

Kupi se:

Kupi se takoj več vagonov obeljenega jamskega lesa, premer 10—25 cm. dolgot 1.5 m naprej, kakor tudi krajniki. Cene se razumevajo 1 m³ postavljen na postajo Brežice. Podjetje premogovnika S. Marjanovič, Globoko, Brežice.

Gramofonske plošče, stare, obrabljene kupuje ali zamenja še nadalje, tvorniška zaloga gramofonov A. Rasberger, Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

Vinske sode 50—500 l vsebine kupim. — Ponudbe na upravništvu pod „Vinski sodi“.

Službe:

Chef-Portir treba odmah hotel Royal, Zagreb. Reflektira se na I. razredne sile koji su bili kao takovi namješteni u velikim hotelima znanje srpsko, hrvatskog ili slovenskog te njemačkog, pomoglosti francuskog i engleskog jezika, jamčevina 2000 kruna. Reflektanti neka odmah pošlju svoje ponude sa prepisom svjedodžba ravnateljstvu „Hotel Royal“, Zagreb, Ilica br. 44-46. 687 3—1

Več kleparskih pomočnikov proti dobri plači sprejme takoj Franjo Dolžan, klep. mojster v Celju, Kralja Petra ul. 8.

Službe išče mladenič star 32 let kot vratar h kakemu večjemu podjetju, ali kot sluga v kak urad. Vešč je slovenskega in nemškega jezika. Poizve se pri P. Dolžan, Ljubljana, Poljanska cesta 30, do 15. junija. Spričevala na razpolago.

Razno:

Mesečna soba s posebnim vhomom za gospoda ali gospodično, obenem tudi na hrano se takoj odda. Naslov pove uprav. „Jugoslavije“.

Oddam meblovano sobo. Naslov pove upr. Jugoslavije.

Zgubljeni lovski pes lisaste barve se nahaja pri Josipu Sorku na Bregu pri Ptiju.

Smrekov les

(prilžno 100 m³) v Peračici pri Črnicu, podrt od vetra, se prodaja na mestu v gozdu. — Ponudbe cen za izdelan in neizdelan les je poslati najkasneje do 5. rožnika t. l. na

Oskrbništvo grofa Thurna v Radovljici.

Ravnokar došlo:

velika izbira belih in drugih najmodernejših slamnikov

ter najnovejšega nakita.

IVANKA STEGNAR, modistka, Rimska cesta št. 10.

Nova slovenska „NARODNA KAVARNA“ v Mariboru, otvorena s 24. majem 1919 se priporoča domačinom in Jugoslovanom sploh.

Leopoldina Štelcer

kavarnarka.

Iščem stanovanje na kmetih,

za vsaj 10 mesecev, 1—2 mebl. sobi s kuhinjo in soupravo, event. z opold. hrano za 2 osebi. Solčna lega, lep, gozdnat, originalen, ne preveč kulturn kraj, toda blizu železnice. Električna razsvetljava dobrodošla. Točne ponudbe z vsemi podatki in zmernimi cenami čimprej pod „Pisatelj V. L.“ na upravo lista.

Pisalni stroj

sistem „Smith Premier“ se zelo ugodno prodaja pri I. BIZILJ, Šelenburgova ulica 1.

Fran Kramar
Celje.

Zaloga galanterijskega, norimberškega in modnega blaga ter kranjskih izdelkov. 950
Na debelo in drobno.
V modno trgovino

GOZDARJA

išče gozdarski in rentni urad grofa Attemsa v Sl. Bistrici. Ponudbe s spričevali je nasloviti na gornji urad. Nastop in plača po dogovoru.

Prodajam

okoli 500 K srebrnega denarja; petkronske tolarje, goldinarje in krone. Naslov pove upravništvu „Jugoslavije“.

Pekarskog obrtnika

koji imade obrtnicu, tražimo za vođenje naše radniške pekarnice. Ponudbe sa naznakom plaće — stan i opskrbu dobiva — na Zagrebački paro i umjetni mlin, Zagreb.

Preprodajalci!

Kremo za čevlje, vasilino za čevlje, cigaretni papir, cigaretno tulčice, pisemski papir v mapah, fino toaletno milo in drugo blago dobite pri **Mahler i Oplatka**, agenturni i komisionalni posao, **Zagreb, Jelačićev trg št. 28** (polag Narodne kavane).

Naznanilo!

P. n. občinstvu uljudno naznanjam, da sem preselil svojo čevljarsko in usnjarsko trgovino iz Domobranske ceste št. 5 na Sv. Petra cesta št. 28 (poprej Besednik) v Ljubljani.

Priporoča se za mnogobrojni obisk

Aleksander Oblat.

Tvorniška zaloga gramofonov in godbenih avtomatov

A. Rasberger, Ljubljana, Sodna ulica 5 izvršuje vsa tozadevna popravila strokovno in ceno. Ugodna zamenjava obrabjenih plošč. Gramofoni z vmetom denarja za gostilničarje.

Termalno-radioaktivno kopališče Toplice pri Novem mestu,

železniška postaja Straža-Toplice

zdravi: revmatizem, protin, neuralgijo (ischias), exudate (ženske bolezni), posledice ran in zlomljenja kosti itd. Sezija od 1. maja do 30. septembra. Pojasnila daje brezplačno ravnateljstvo. 1030

Alfonz Breznik

učitelj „Glasbene Matice“ in edini strok. dežel. sodišča Ljubljana, Kongresni trg št. 16 (nasproti nunske cerkve). Največja in najsposobnejša tvrdka in izposojevalnica klavirjev, pianinov in harmonijev. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov, strun in muzikalij. 167

ING. DR. MIROSLAV KASAL

oblastveno poverjeni stavbeni inženjer. Specijelno stavbeno podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe

v Ljubljani, Hilsnerjeva ulica št. 7.

Izvršuje strokovno:

Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in železobetonske jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske rezervoarje, železobetonsko oporno zidovje in vse druge betonske in železobetonske konstrukcije. 933

Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbeno inženerske stroke.

Tehniška mnenja — Zastopstvo strank v tehniških zadevah.

Našim naročnikom!

Jugoslavija velja za Ljubljano in po pošti:

celo leto	K 84.—
pol leta	„ 42.—
četrt leta	„ 21.—
na mesec	„ 7.—

Za inozemstvo:

celo leto	K 95.—
pol leta	„ 50.—
četrt leta	„ 26.—
na mesec	„ 9.—

Upravništvu „Jugoslavije“.

„Narodna knjižnica“.

Snopič 1 in 2.

Valentina Vodnika**izbrani spisi.**

Cena 3 krone.

Natisnila in založila

Zvezna tiskarna v Ljubljani.

Proslavimo spomin Valentina

Vodnika s tem, da ga spoznamo!

Naročite takoj!

Mestna hranilnica ljubljanska naznanja pretužno vest, da je njen hišnik, gospod

TOMAŽ JANKAR

po kratki bolezni nenadoma preminul.

V Ljubljani, dne 2. junija 1919.

Ravnateljstvo.